

IN MEMORIAM

RYSZARD KUKIER (1924–2000)

6 lipca 2000 r. zmarł w Toruniu prof. dr hab. Ryszard Kukier, etnolog, geograf, ekonomista, emerytowany pracownik Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Ryszard Kukier urodził się w 1924 roku w Rudzienku na Lubelszczyźnie w rodzinie inteligentkiej. W latach 1938–39 oraz 1945–48 uczęszczał do gimnazjów w Warszawie i Elblągu. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1948 roku w Tczewie. W latach 1948–1953 odbywał studia w zakresie geografii i etnologii na UMK w Toruniu, uzyskując kolejno dwa dyplomy magisterskie: w zakresie geografii ekonomicznej w 1952 roku oraz etnografii w 1953 roku. W następnych latach (1953–1955) odbywał aspiranturę krajową w zakresie geografii ekonomicznej na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu i tam też doktoryzował się w zakresie etnologii. Od 1956 roku zatrudniony był kolejno jako asystent i adiunkt przy Katedrze Etnografii UMK w Toruniu.

Na podstawie monografii *Kaszubi Bytowscy* R. Kukier habilitował się w 1969 roku i po zatwierdzeniu habilitacji i powołaniu na stanowisko docenta przeniósł się do powstałego na UMK Instytutu Ekonomicznego, przemianowanego później na Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, z którym był związany do ostatnich dni życia. W latach 1974–78 był kierownikiem Zakładu, Geografii Ekonomicznej, a jednocześnie pełnił funkcję prodziekana tego wydziału. Następnie, po zlikwidowaniu Zakładu, pracował w Zakładzie Planowania i Polityki Ekonomicznej na stanowisku docenta, aż do 1990 roku, kiedy to został mianowany profesorem.

Jego aktywność nie ustała z chwilą przejścia na emeryturę w 1994 roku. Nadal prowadził cieszące się dużą frekwencją seminaria i wykłady, oraz działalność popularyzatorską.

W dorobku naukowym R. Kukiera przeważają monografie regionalne i rozprawy poświęcone obszarom Polski Północnej i Środkowej, jak: Pomorze, Krajna, Kujawy, ziemia dobrzyńska, lubawska. Prowadził intensywne badania na terenie Kaszub, pogłębiając je o badania archiwalne także w Niemczech (Berlin, Greifswald, Stralsund).

Zajmował się także problematyką zachodniej rubieży kaszubskiej. Opisywał różne dziedziny wytwórczości ludowej na Pomorzu i terenach sąsiednich, publikując artykuły w pomorskich czasopismach regionalnych. Gromadził zabytkowe obiekty z zakresu kultury ludowej dla wielu muzeów Pomorza. Próbował również ustalać zasięgi grup etnograficznych i etnonimicznych na badanych terenach w oparciu o świadomość mieszkańców i miejscowe nazewnictwo. W latach 1975–85 brał udział w badaniach terenowych Zespołu badań Polonijnych w Poznaniu i Krakowie, dotyczących przemian kulturowych Polonii, m.in. Polaków z Bukowiny w Rumunii.

Współpracował z szeregiem muzeów regionalnych jako ekspert–doradca przy opracowywaniu scenariuszy wystaw. Był też aktywnym członkiem Zrzeszenia Kaszubsko–Pomorskiego. Współpracował również z zagranicznymi instytucjami etnologicznymi i geograficznymi, jak Institut für Völkerkunde, Humboldt Universität, Sorbische Institut für Volkskunde

w Bautzen, Instytut Geografii Uniwersytetu Karola w Pradze czy Słowacka Akademia Nauk w Turčanskym Sv. Martinie.

Za monografię *Kaszubi Bytowscy* Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie nadało Mu Medal Stolema i Order Stańczyka, a władze Bytowa tytuł „Zasłużonego dla Bytowa i jego regionu”. Za nienaganną pracę dydaktyczną i wychowawczą Rada Państwa w 1974 roku nadała R. Kukierowi Złoty Krzyż Zasługi, a w 1986 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał On również Medal 40-lecia UMK, nadany przez Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Teresa Dunin-Karwicka

Seria: Prace Komitetu Nauk Etnologicznych Polskiej Akademii Nauk

- Nr 1. Teresa Kulesza-Zakrzewska, *Bibliografia etnograficznych prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych wykonanych na uniwersytetach polskich w latach 1945-1975*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa-Łódź 1979, ss.168.
- Nr 2. Grażyna Ewa Karpińska, *Bibliografia etnografii polskiej za lata 1970-1975*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław-Warszawa 1980, ss. 430.
- Nr 3. Maria Niewiadomska, *Bibliografia etnografii polskiej za lata 1961-1969*, cz. 1, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław-Warszawa 1982, ss. 237.
- Nr 4. Maria Niewiadomska, *Bibliografia etnografii polskiej za lata 1961-1969*, cz. 2, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław-Warszawa 1983, ss. 233.
- Nr 5. Maria Niewiadomska, *Bibliografia etnografii polskiej za lata 1976-1985*, Zakład Narodowy Ossolińskich, Wrocław 1989, ss. 500.
- Nr 6. *Etnologia polska między ludoznawstwem a antropologią*, pod red. Aleksandra Posern-Zielińskiego, Wydawnictwo Drawa, Poznań 1995, ss. 199.
- Nr 7. *Oblicza zmiany. Etnologia a współczesne transformacje społeczno-kulturowe*, pod red. Michała Buchowskiego, Wydawnictwo ECO, Międzychód 1996, ss. 172.
- Nr 8. *The Task of Ethnology/Cultural Anthropology in Unifying Europe*, pod red. Aleksandra Posern-Zielińskiego, Wydawnictwo Drawa, Poznań 1998, ss. 165.
- Nr 9. *Ethnology and Anthropology at the Time of Transformation. Poland at the 14th Congress of the International Union of Anthropological and Ethnological Sciences*, pod red. Katarzyny Kaniowskiej i Danuty Markowskiej, Studio Bilboart, Łódź 1998, ss. 140.
- Nr 10. *Przeszłość etnologii polskiej w jej teraźniejszości*, pod red. Zbigniewa Jasiewicza i Teresy Karwickiej, Dalet Sp. z o.o., Poznań 2001, ss. 185.

ATLAS POLSKICH STROJÓW LUDOWYCH

Jan Wielek, Strój Górali Łąckich, Wrocław 1999 (cena: 20,- zł)

Oferujemy również inne tytuły z tej serii:

1. J. P. Dekowski, Strój sieradzki, Wrocław 1959 (10,- zł)
2. J. Świeży, Strój podlaski (nadbużański), Wrocław 1958 (10,- zł)
3. F. Klonowski, Strój warmiński, Wrocław 1960 (10,- zł)
4. B. Kaznowska, Strój biłgorajsko-tarnogrodzki, Wrocław 1958 (10,- zł)
5. T. Seweryn, Strój krakowiaków wschodnich, Wrocław 1960
(reprint 1991) (8,- zł)

Zamówienia prosimy kierować na adres:

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
ul. Szewska 36
50-139 WROCLAW